

Social kapital på arbejdspladsen

Foredrag af seniorforsker Vilhelm Borg,
Det nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø
2015

DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Mit foredrag

1. Hvad er social kapital på arbejdspladsen
2. Hvorfor social kapital er vigtig for arbejdspladsen
3. Hvad viser forskningen?
4. Hvad vil vi gerne forsker mere i?

1. Hvad er social kapital på arbejdspladsen?

Social kapital på arbejdspladsen - en definition

Social kapital er de ressourcer, der findes i relationerne i de sociale netværk mellem medarbejderne på en arbejdsplads.

På en arbejdsplads kan der være mange slags ressourcer i de forskellige sociale relationer

Hvad er social kapital

- Udvidelse af Human kapital = ressourcer i form af medarbejderes færdigheder, viden, erfaringer og motivation
- Human kapital tiltrækkes og rekrutteres på arbejdsmarkedet - Og trænes i organisationen

Social kapital er ressourcer i de sociale relationer

- SK kan kun udvikles i konkrete interaktioner i virksomheden - Kan ikke købes færdig og kan ikke "sættes i banken"
- SK må vedligeholdes gennem interaktioner
- Er nødvendig for at klare ændringer og uventede påvirkninger
- SK bliver potentielt udfordret ved ændringer, fx ved organisationsændringer, udskiftning af ledere, turnover af medarbejdere
- Det er afgørende, at teams og de øvrige relationer har adaptiv kapacitet

Ikke enighed om begrebet social kapital

Social kapital er

- et paraplybegreb med forskelligt indhold, der udvikler sig i takt med den faglige udvikling
- findes antageligt i flere former

Det er vigtigt at finde frem til en valid målemetode, så vi kan måle på de dimensioner, der indgår i definitionen.

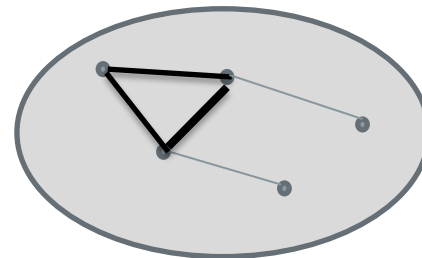
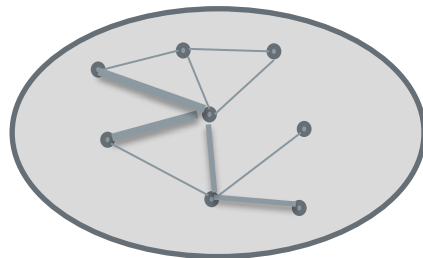
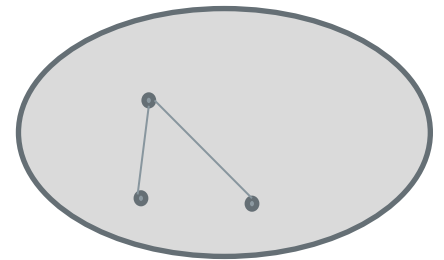
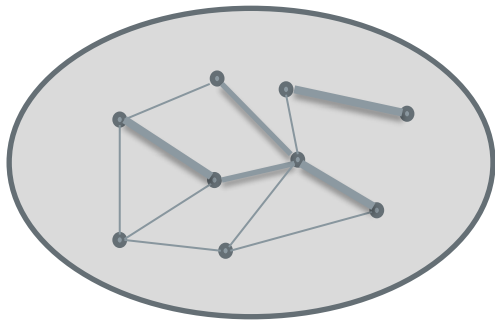
Social kapital handler om sociale relationer på arbejdet

Aspekt	Konkret på arbejdspladsen
Normer for handlinger	Gensidig hjælp, innovation, initiativ
Gensidighed i relationen	Tillid, anerkendelse, respekt
Fælles kognition	Dele mentale modeller om opgaver og teamwork, viden om hvad andres viden
Fælles motivation	Sammenhold, kollektiv selvtillid, social identifikation og relationel identifikation

Er der tale om de "samme" aspekter inden for de tre typer af relationer indenfor den sociale kapital?

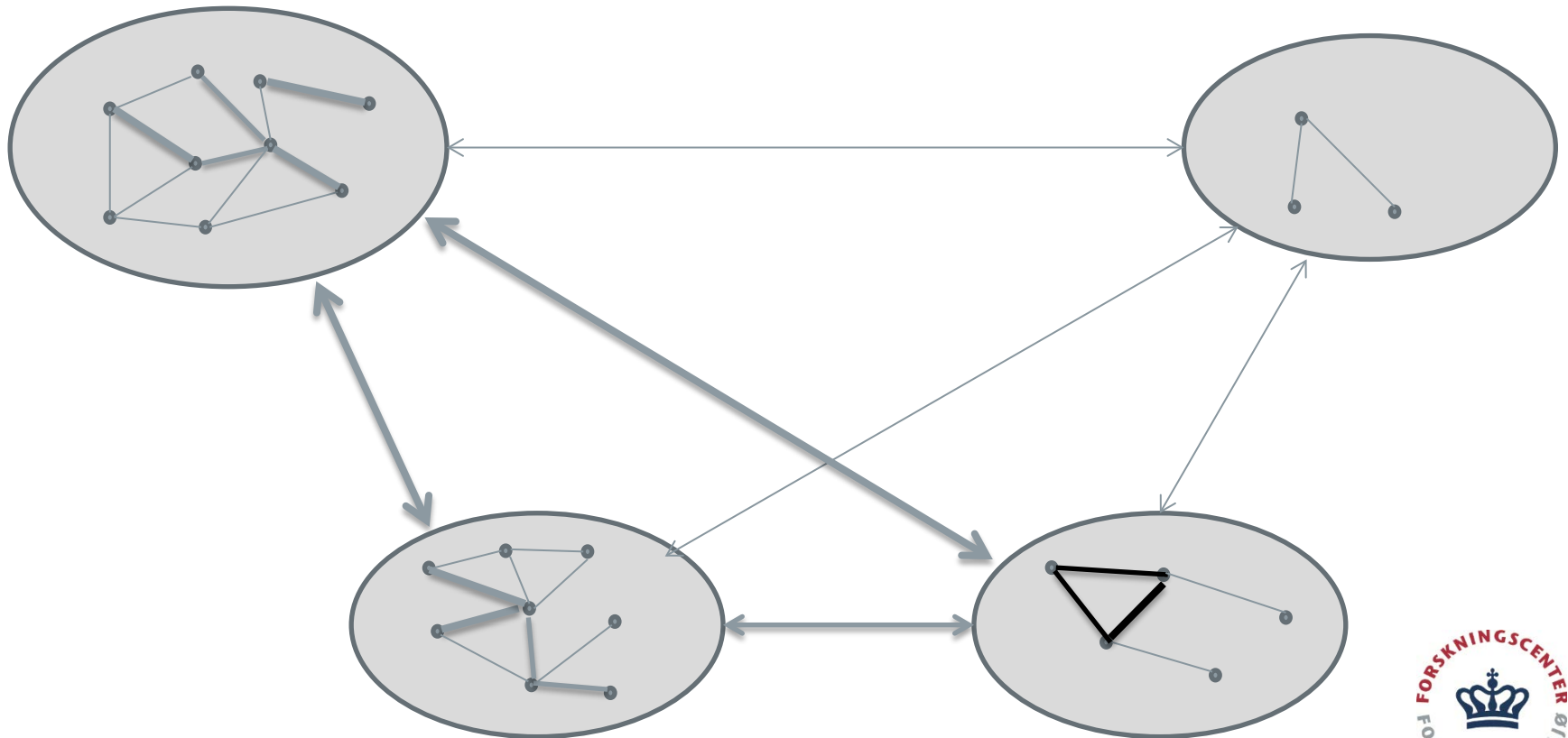
Samlende social kapital

Relationer internt i teams/afdelinger

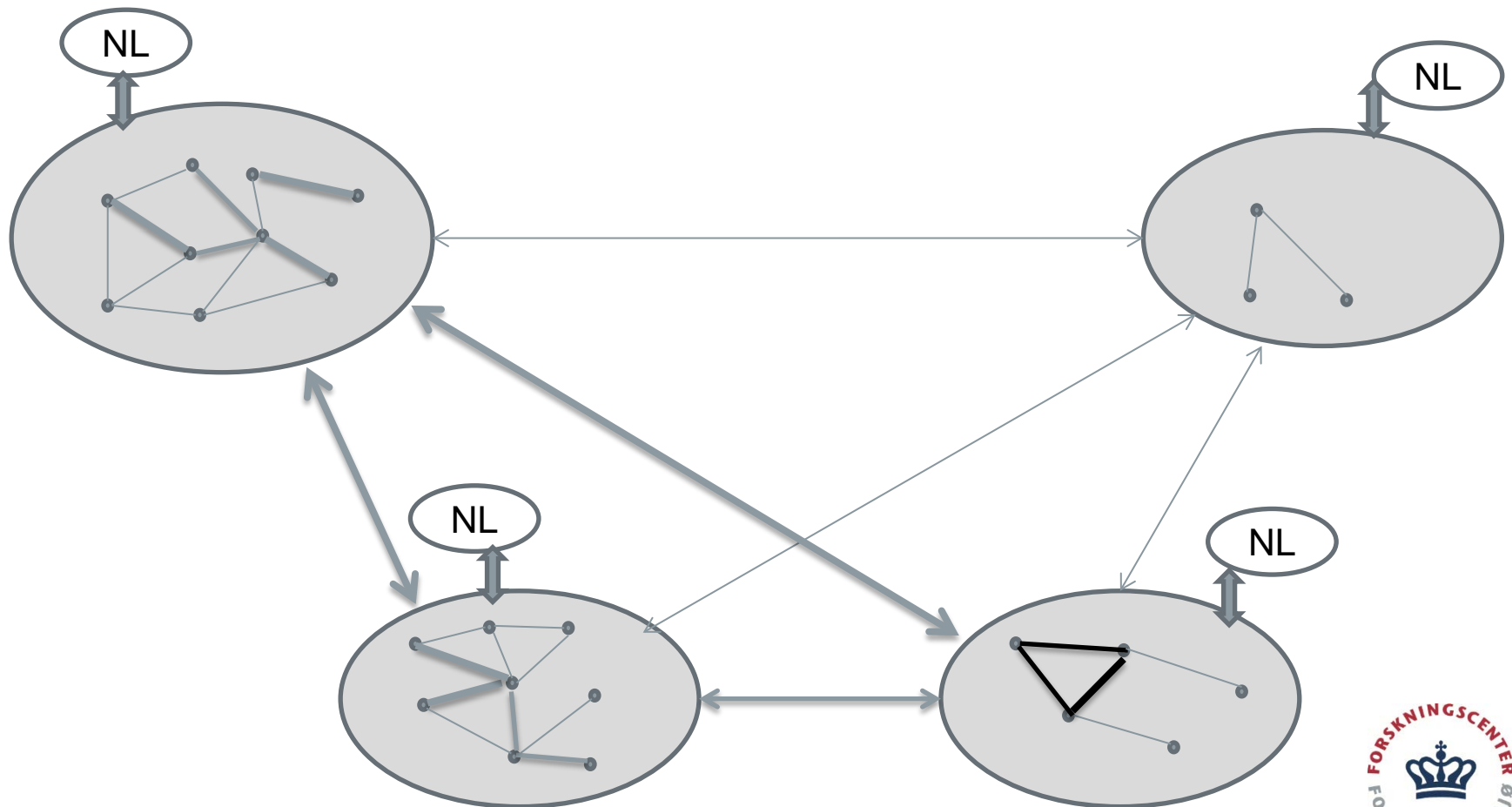

Brobyggende social kapital

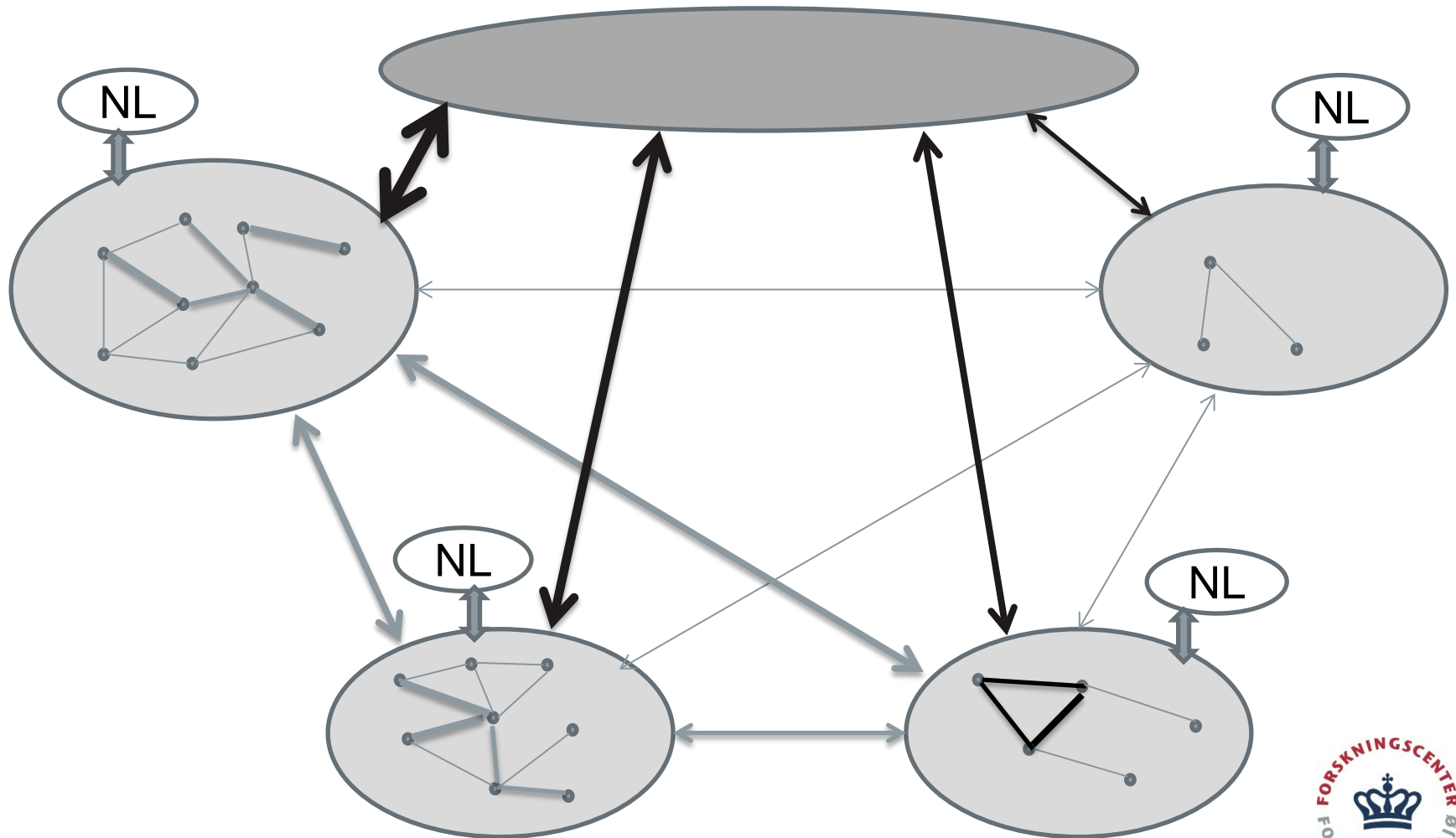
Relationer mellem teams/afdelinger

Relationer mellem teams/afdelinger og nærmeste leder – forbindende SK

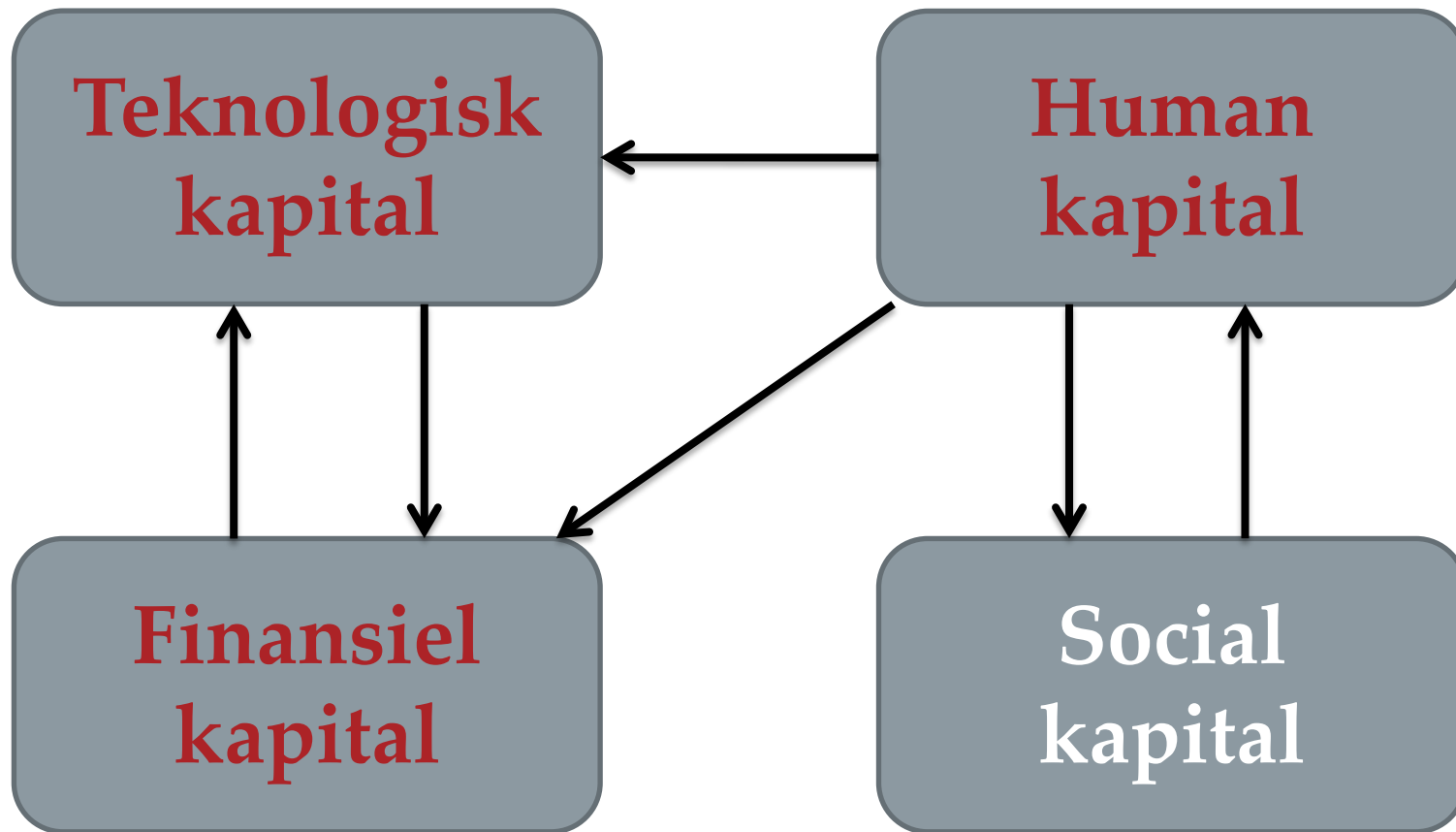

Relationer mellem teams/afdelinger og samlede ledelse - forbindende SK

2. Hvorfor social kapital er vigtig for arbejdspladserne

Fire slags kapital er afgørende for en virksomhed

Moderne arbejdspladser satser på humane og sociale ressourcer

Vidensbaseret produktion, Arbejde med mennesker, service og symboler

Stigende kompleksitet i arbejdsopgaverne

→ vanskeligt at have faglig indsigt i detaljerne i udviklings- og produktionsprocesser

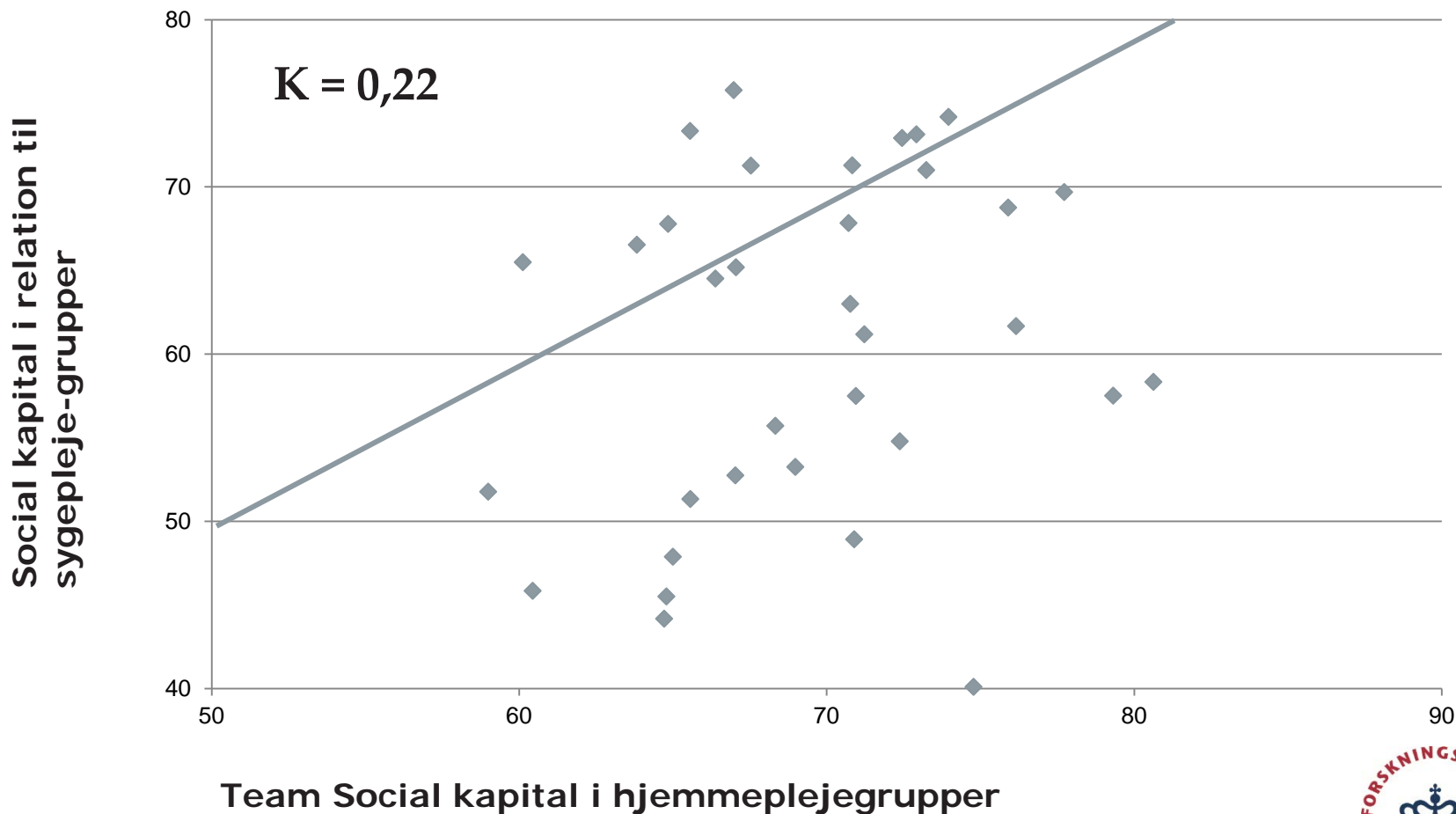
→ stigende grad nødvendigt at medarbejdere kan at lede sig selv, hinanden og arbejdsprocessen

Svært at forudse fremtidige problemstillinger og de relaterede løsninger

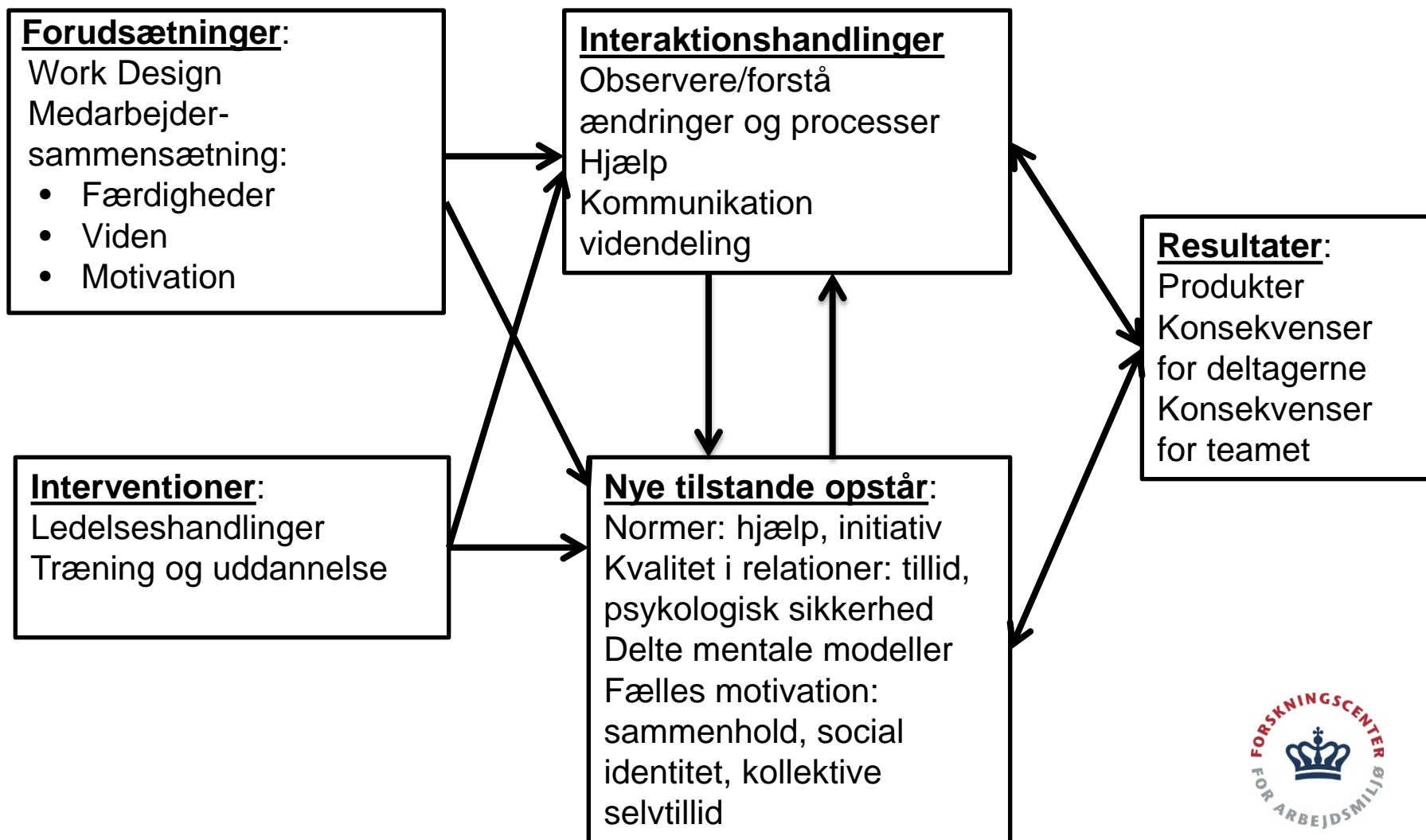
→ lederen skal udvikle og opbygge kapacitet hos medarbejderne til at håndtere uforudsete udfordringer.

3. Hvad viser forskningen?

Team social kapital hænger kun moderat sammen med social kapital i relation til andre teams

Således skabes samlende social kapital i teams

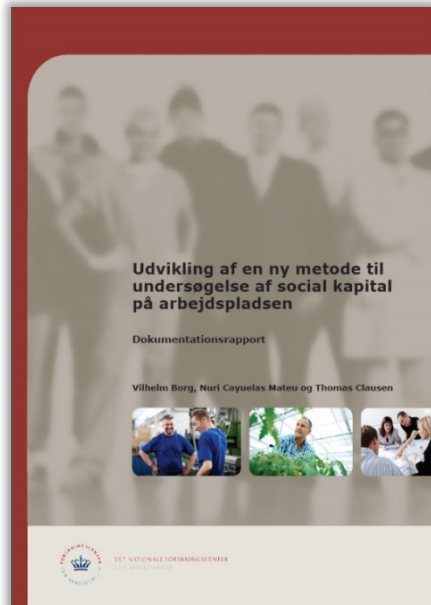
4. Hvad vil vi gerne forske mere i?

Forskningen om social kapital i fremtiden

Tre forskningsspørgsmål:

1. Hvilke virkninger har social kapital på virksomhedens resultater og medarbejderens motivation, trivsel og helbred?
2. Hvilke faktorer og betingelser påvirker social kapital på arbejdspladsen?
3. Hvordan kan social vedligeholdes og forbedres gennem en bevidst indsats?

Dokumentationsrapport og spørgeskemaer om social kapital

Dokumentationsrapporten Udvikling af en ny metode til undersøgelse af social kapital på arbejdspladsen

<http://www.arbejdsmiljoforskning.dk/~media/Boeger-og-rapporter/Social-kapital-060814.pdf>

NFA's spørgeskemaer om social kapital:

<http://www.arbejdsmiljoforskning.dk/da/publikationer/spoergeskemaer/social-kapital>

Andre referencer: ?

